Törökszentmiklós és Vidéke

19,50 Ft | IV. évfolyam 14. szám 1993. július 30. | Független közéleti lap

AHOL A SPORTCENTRUM NEM ÉPÜLET

Beszélgetés Futó Ferenc többszörös tekebajnokkal

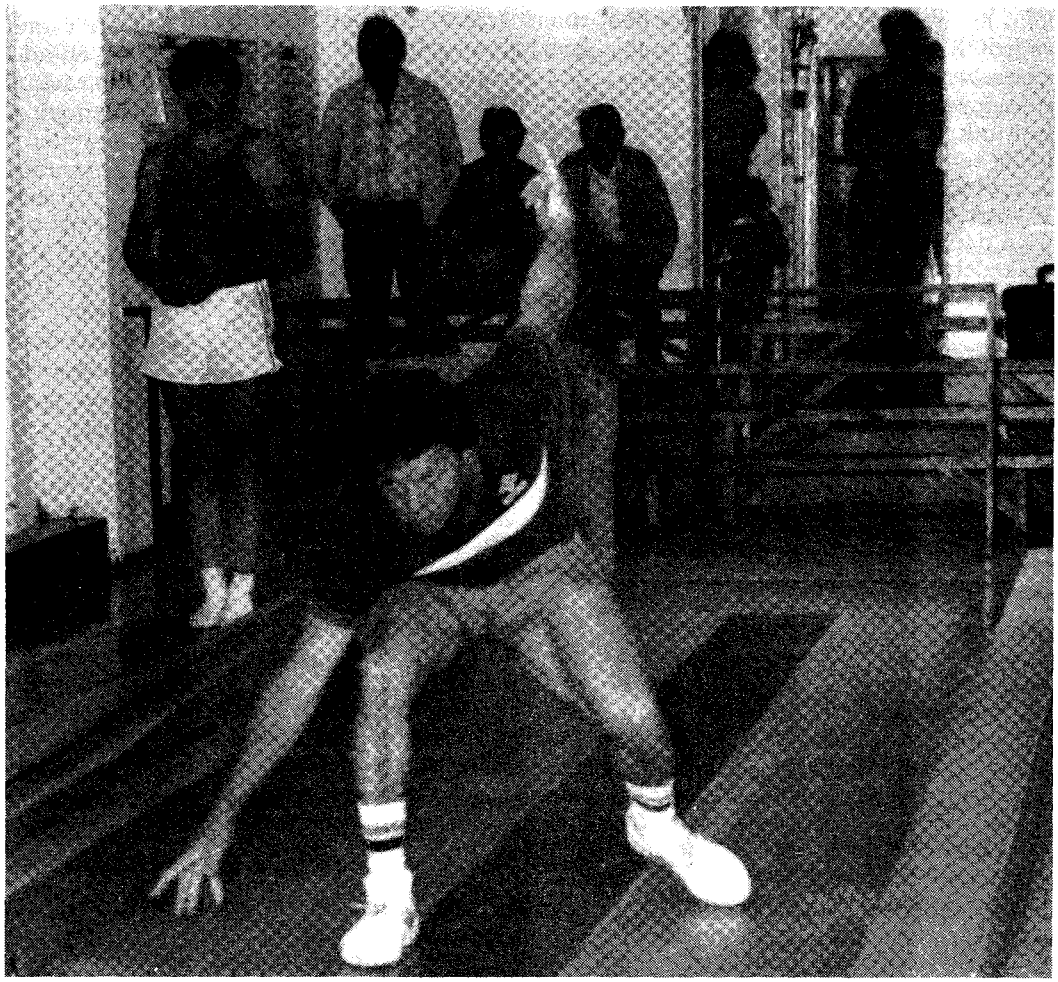

Futó Ferenc a többszörös megyei (6.), területi (3.), városi (4.) bajnok a résztvevők egy csoportjával

MENNYIRE SZABAD A KÓRHÁZVÁLASZTÁS?

felvilágosításért dr. Szántai Imréhez az EGYMI igazgató főorvosához fordultunk.

RENDŐRSÉGI HÍREK

APRÓSÁGOK, JÓTANÁCSOK - RÖVIDEN

TELEFONUNKRÓL KÉT TÉTELBEN

Tóth Lajos, a Polgármesteri Hivatal munkatársa tájékoztatja az olvasókat.

Szolgáltatunk vagy kiszolgáltatunk?

Folytatásos patikai rémtörténet

Dohogásom oka aTörökszentmiklóson létesülő első magántulajdonú patika ügye. Elnézést kérek, ha hosszan, hozzáértőként próbálok mutatkozni, de tehetem ezt tán azért is, mert e terület vezető orvosaként dolgoztam 21 évig a városunkban és környékén. Emiatt a gyógyszertárak elsőfokú felügyelete is, valahogy szegről-végről hivatali kötelességem volt. Azért szegről-végről, mert az adott körülmények között tenni semmit nem tudtunk, a formális hatóságosdinak pedig semmi értelme nem lévén, nem sokat törődtem vele.

Történelem:

A patikákat 1950 nyarán, a kiskereskedelemmel egyidőben államosította a Népköztársaság, s létrehozta a Megyei Gyógyszertári Központokat gyógyszerraktárral és megbízható - lehetőleg munkásigazgatóval - az élén. Így vette kezdetét a gyógyszerek szocialista elosztása, s vele egyidőben megjelent a szűk cikk, hiánycikk fogalma is a gyógyászatban. Hogy honnan tudom ezt ennyire? Személyes emlékeimből. Történetesen éppen akkor egy gyógyszerész hallgató kislánynak udvarolgattam Szögedében. Marika szegény lány lévén egy maszek patikában volt praxi, s principálisa jóvoltából némi pénzt tudott keresni a tanulás mellett, hozzám hasonlóan, aki a mentők hordágyát cipeltem hasonló okból kifolyólag. Nahát szegénykémet az államosításkor úgy kirugták a Kossuth Lajos sugárút, Nagykörút sarkán álló államosított patikából, hogy a lába sem érte a földet. Nem is lett belőle okleveles gyógyszerész soha - tudtommal - hiszen ráadásul még kulákcsemete is volt az istenadta.

Szóval: Visszatérve a hivatalos frazeológiára: Megteremtettük a szocialista gyógyszerellátás alapjait. Ez annyit jelent, hogy a patikusokat elűzték saját patikájából, s örülhetett szegény pára, ha a hatodik határban lehetett alkalmazott az egykori tulaj. Erről is hallottam eleget körzeti orvos koromban a Bihartordai patikában dolgozó, állandóan zsörtölődő öreg gyógyszerésztől, aki rosszkedvét Szentes legnagyobb patikájában szerezte. Az volt az övé ugyanis anno dazumal. Érdekes akkor még a viccekben is mérges rosszkedvű patikusok szerepeltek. Így a mit kever patikus úr? kezdetűt a postással és a rendőrrel. Na dehát rosszkedv ide vagy oda erről több vita nem volt, mivel az volt az elvi szempont, hogy elviszem pont! Így tehát a szocialista gyógyszertári hálózat olyan lett, mint amilyen a maszek volt. Hiszen csak táblacsere történt fránya valódi törtek felirásával. Pont ez hiányzott a magyar paraszt fülének ma is idegen számára a 15/68 az akkoriaknak erről a Horthy hadsereg jutott az eszébe, hiszen beosztását a három per kettő utász századként verték a kemény kun koponyájába - nehezen. Így aztán akármennyire tiltották is a nép szájhagyományában megmaradt a Fehér Kereszt Szolnokon, meg a Frankó Szegeden, a Dugonics tér sarkán. Olyannyira, hogy még a spanyol diktátort is elhomályosította az egyszerű agyakban. Akkor tiltott adomában ugyanis. Káderezik nénét a Pártban. Na elvtársnő - kérdi a nagyokos korifous az alsóvárosi kofaaszont - A Frankóról mit tud? Elpirul, nagyot nyer a kérdezett, majd hadarva kivágja: Mögmondom én kentöknek szaporán, hogy sömmit, hacsak nem azt hogy vét ögy patikáj a Dugonics téren. Na szóval a cégtábla volt csak új, meg aztán lett rendelet a gyógyszertárakról, ami ideális képet festett a szükségletről. Ilyenekre emlékszem: 10.000 lakosonként kell egy gyógyszertárat létesíteni. Akkoriban Miklóson a tanyán és Tenyőn úgy 33.000, Püspökiben 3.000 ember élt. Dukált hát a 4 patika. Statisztikailag! Na persze, hogy Tiszapüspöki 3.000 lakosára külön patika jutott a rendszerváltásig senki nem vette figyelembe. Itt nem vagyok biztos a történelemben, hogy ott is maszek patikát államosítottak, azaz annyiból is megélt az egykori maszek, de azt is el bírom képzelni, hogy óriási csindadrattával 1950 után létesítették. De akkor az hétszentség, hogy horgászni járt oda egy megyei fejes. Ide a rozsdás bökőt! Én is a szocializmust építettem több mint 30 évig középvezetőként, s mi már az ilyen hátterekről tudtunk. Az állampolgár persze tisztán örülhetett, tudatlansága gyermeki örömével, hogy róla gondoskodott a rendszer. Pedig csak X elvtárs foga fájdult meg a repülőtérből alakított horgásztanyán, s emiatt lett a patika. Akkoriban ugyanis a fejesek is biciklin jártak. Az egyetlen szolgálati Moszkvicson nem mertek horgászni menni. Ilyen volt akkor a szocialista erkölcs. Saját autón járni erkölcstelen jellemrongáló cselekedet volt. Akkor lettek az állatorvosok és körorvosok is erkölcstelenek. A négy kerék miatt. Nehezen bocsátották meg a kis kétkerekű csühögőt is, mivel az 1957-ben alig 10.000 forintos Danuwia is státuszszimbólum volt. A gépállomás igazgatója és főagronómusa na meg a járási pártinstruktorok is ilyenen száguldoztak.

Nade térjünk vissza kis hazánkba! A rendszerváltásig volt Törökszentmiklóson 3 patika. Nem gyógyszertár, mert annak az előírásainak egyik sem felelt meg. Sem méreteiben, sem egyéb adottságaiban nem érték el az előírást. Maszek patikából lett valamennyi. A gyógyszerhiány viszont ismeretlen volt nálunk. Mivel a megyei gyógyszerraktár is városunkban volt. - 100 méterre a központi gyógyszertártól. Vezetője - Istenben boldogult Drága Barátom - az örök vidám Majtényi Gyurka - városi tanácstag is lévén - soronkívül kiszolgálta a helyi patikákat, ha cekkerrel jött a takaritónéni. Először azért tette ezt mert igen igen rendes ember volt, aztán meg, mert a miklósi betegek ellátását szívügyének tekintette. Ómiatta nem volt nálunk hiánycikk, csak akkor, ha az egész megyében, vagy az országban sem volt belőle egy darab sem. Így aztán a lakosságnak problémája sem volt a patikákkal.

Rácz Miska, a központi gyógyszertár vezetője kinyüzsögte a város vezetőitől a szomszédos üzlethelyiség patikához csatolását, ami jelentős raktár és laborbővülést eredményezett. Bumm - Bumm. Verem a mellem, mert ebben még én is segítettem. A másik eredmény e területen akkor volt, mikor a gyógyszerraktárat a 700 éves megyeszékhelyre költöztették, Majtényi Gyurka a tűzhöz közel kerülve megbulizta a felvégesi patika felújítását. Ez bizony az utolsó pillanatban volt már igen-igen szükséges. Bővítés nem volt, mert arra sem hely, sem pénz nem volt, és még a falak sem gumiból vannak így nem nyújthatók. Az Alvég patikája, bánatában, hogy mindebből semmit sem kapott, szép csendesen összeomlott. Lebontották. Bárki, bármikor láthatja a helyét. Az ígéretet nem, hogy újat építenek majd. Azt elsodorta az idő a megyei Kapitánnyal együtt történelemmé vált. Új korszerű minden igényt és előírást kielégítő patika nem épül az Alvégen, az ígéret volt, s az is maradt. Hiszen a Kapitány (nem rendőr vagy katona) dr. Kapitány - a Gyógyszertári Központ lelkes igazgatójának a kezét már kötötte a rendelet.

dr. Süle Mihály

városi képviselő

NYÁRI MAGAZIN

MITŐL OKÉ AZ OKÉ?

Ez a szó ma már nemzetközi. A világ szinte minden táján elhangzik naponta több ezerszer. Írják így is, hogy okay, de általában röviden. O.K. betűvel jelölik, és akárhogy írják, okénak ejtik. Amerikában már kiejteni sem kell. Elég az egyik kéz mutatóujjából és hüvelykujjából a betűt formálni , s máris mindenki tudja, hogy amikről szó van, az oké, vagyis rendben van. De vajon ki találta ki az O.K.-t, és mikor? Az biztos, hogy az Egyesült Államokból terjedt el világszerte, ám hogy ott hogyan született meg, azt már senki sem tudja. Illetve, mindenki tud a dologról valamit, de mindenki mást. Az egyik magyarázat szerint az USA nyolcadik elnökének, Marin van Burrennek a hívei használták először az O.K. betűket, arra célozva, hogy a másodszorra is megválasztani kívánt elnök. Old Kinderhook, röviden O.K. városában született. Mások szerint az O.K. az all correct, ejtsd ol korekt kifejezés rövidítése, amelynek jelentése: jól van, rendben van. Megint mások úgy vélik, hogy az oké a csoktav indiánok szintén helyeslést jelentő okeh szavából származik, amelyet az amerikai angol nyelv egyszerűen átvett. Bár akad még szekérderéknyi feltételezés, válassza ki magának az olvasó az itt felsorolt s legtöbbek által hangoztatott háromból a neki legjobban tetszőt. Oké?

VAN-E OKOS SZAMÁR?

A legenda szerint a szamár, midőn az isten megteremtette, pompás jószág volt. Az Úr annyira elégedett volt vele, hogy felettébb szép névvel ajándékozta meg. A még fiatal, játékos állat azonban hamar elfelejtette a szép nevet, amit kapott. Ezért a Teremtő haragra gyúlt, megmarkolta az állat fülét, és jól meghúzta. Így lett hosszú a füle, és így lett szamár. A keresztény szimbolikában meg is maradt az állhatatlanság, a restség, a makacsság és a balgaság jelképének. Olyannyira, hogy a középkorban már a szamáron lovagoltatás volt az engedetlenek büntetése. Pedig hát csacsiságot állít, aki a szamarat engedetlennek és butának mondja. Igaz, olykor valóban csökönyös, de csak azért, mert neki is van akarata. Egyébként azonban tanulékony állat, s hasznos, mivel szerény és szívós, sőt, a róla terjengő pletykákkal ellentétben szorgalmas is. Őse, az észak-afrikai vadszamár, az I. e. IV. évezredben szegődött teherhordóként az ember szolgálatába, s az egyiptomiak annyira megbecsülték, hogy egyik nagyhatalmú istenüket, Szétet is gyakran szamárfejűnek ábrázolták. De tisztelték a szamarat máshol is II. Mervan kalifát például Mezopotámia szamarának nevezték hívei, aki akkor és ott igen hízelgő titulusnak számított.

MI A PLACEBO?

Gyógyszert utánzó, de hatóanyagot nem tartalmazó álorvosság, amelyet tabletta vagy injekció formájában adnak a betegnek, aki természetesen nem tudja, hogy kicselezték. Az efféle becsapásra gyakran épp a páciens érdekében kerül sor. Az idegbetegek egy része például mániákus gyógyszerfaló, s mivel minden gyógyszerszedésnek pszichés hatása is van, a különféle színű piruláktól - ha nincs is hatóanyaguk - jobban lesz. Amennyiben öngyilkosságra hajlamos az idegbeteg - ami szintén nem ritka eset -, a placebo valóságos áldás. Akár húszfiolányit bevehet belőle, nem lesz semmi baja. De szerfelett hasznos a placebo új gyógyszerek kipróbálásánál is. A klinikai kísérletre kiadott készítményeknél jól bevált a vakpróba, az orvos kétféle gyógyszert ad a betegnek; az egyik valóban gyógyszer, a másik vele teljesen azonos küllemű placebo. A módszer arra szolgál, hogy az új szer objektív és szubjektív hatását a lehető legjobban elkülönítse. Szubjektív hatás ugyanis mindig van. A betegek többsége bízik az orvosában, és megszokta, hogy ha bevesz egy gyógyszert, ez hat. A bizalom és a tapasztalat folytán, amint lenyelte a tablettát, működésbe lépnek a feltételes reflexei, amelyeket lelki tényezők is alátámasztanak. Így aztán a kísérleti betegcsoport általában 30-35 százalékánál a placeb beadása után átmeneti javulás tapasztalható, amit aztán a klinikai gyakorlatban valódi gyógyszerekkel szinten is tudnak tartani.

SZÉP-E A LÁNY?

Tagadhatatlanul csinos. Csakhogy a pszichológusok szerint ez nem minden esetben szerencse. Mert amilyen előny a bájos arc, a jó alak, ha a leányzó színésznő, manöken vagy fotómodell akar lenni, olyan csapás tudományos pályán és az üzleti életben. Régi, de máig fertőző tévhit ugyanis, hogy a nő, ha szép, akkor buta. Így, ha egy igazi szépségről kiderült, hogy okos, az feltétlenül gyanút kelt. Az ilyen úgysem veszi tartósan komolyan a hivatását - mondogatják. - Másra való! Akad tag a felvételt elbíráló bizottságban, aki azt is megmondja kertelés nélkül, mire. De hát mit csináljon ezek után egy szépséges lány, ha pechére tudásszomjjal vagy jó üzleti érzékkel, vállalkozó kedvvel áldotta meg az ég? A pszichológusok szerint van segítség. Ne hordjon testhez simuló ruhát, simítsa hátra a haját, és ha szerencsétlenségére a pillantása is tüzes, jelenjen meg sötét szemüveggel, s akkor reménye van rá, hogy bizalmat kelt a komoly emberek között.

ÉRDEMES-E CSÚFOLÓDNI?

Néha igen - legfőképpen önmagunkkal. Hisz ha nevetni tudunk saját hibáinkon, az közelebb visz az önismerethez. De lehet csúfolódni a világ fonákságain is. Már Madách azt tanácsolta: amit tragédiának érzünk, nézzük inkább komédiának, s legott mulattatni fog. És ha eltúlzott indulatokról, amolyan átlagtragédiáról van szó, e tanács aránylag könnyen meg is fogadható. Ebertársainkon csúfolódni viszont sosem érdemes, mert a legtöbb ember úgy vélekedik, mint Rostand hőse, Cyrano, aki önmagát kicsúfolja, ha kell, de hogy más tegye, azt nem tűri el. Különben is: jobb csínján bánni a csúfolódással, az ugyanis erőteljes mimikával jár együtt, és a gyakori mimikát idővel rögzítik az arcizmok. Ezért mondta G. B. Shaw, hogy negyven év felett már mindenki felelős a saját arcáért. A csúfolódó szellemért is ha az arcvonásaiba vésődött. És kirívóan gúnyos ábrazatot viselni senki számára sem előnyös.

RENDŐRSÉGI HÍREK

V. Contanstin román állampolgár feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, mely szerint július 17-én a délelőtti órákban Fegyvernek külterületén a 4. sz. főközlekedési úton gépjárművel haladva ismeretlen személyek megállásra intették, majd pénzváltásra kérték, és a pénzváltás közben a kezéből 8.800 márkát eltulajdonítottak. Az elkövetők ezekután gépkocsiba visszaszálltak és a helyszínről elmenekültek.

A gépkocsi régebbi típusú, sötét színű BMW, elől négy kerek lámpával, első két betűjelzése OR volt. Két 25 év körüli férfi és egy nő volt a gépkocsiban. A rendőrség kéri, amennyiben a fenti gépkocsiról információval rendelkezik valaki, a rendőrségi ügyeleten bejelentését szíveskedjen megtenni.

***

Vadászbaleset történt július 19-én 10 óra körüli időben Tiszaroff községben, ahol a Szőke Tisza Vadásztársaság próbaidős vadőre, V. Zoltán töltötten helyezte le sörétes vadászfegyverét, amelyet a gyermekkorú H. György budapesti lakos el kezdett nézegetni, majd felvette és közben véletlenül az elsütő billentyűhöz ért, ennek következtében a fegyver elsült és a tulajdonos könyökét a lövedék eltalálta. A sérülés 8 napon túl gyógyuló, az ügyben a rendőrség vizsgálatot kezdeményezett és a vadászfegyvert lefoglalta.

***

Ismeretlen tettesek hatoltak be július 20-án éjfél és 04 óra közötti időben a Törökszentmiklósi Almásy úti Chip Elektronikai Üzletbe, ablakrács lefeszítés módszerével és onnan 2 db video berendezést és egyéb műszaki cikkeket tulajdonítottak el 270.000 forint értékben.

***

Őrizetbevétel mellett indult büntető eljárás Miczi Sándor büntetett előéletű tiszaroffi lakos ellen, aki alaposan gyanúsítható, hogy több év börtönbüntetésből történő szabadulását követően lakatlefűrészelés módszerével július 17-re virradóan FK. társával együtt behatoltak a Tiszaroffi Művelődési Házba és onnan kb 20.000 forint értékben műszaki cikkeket tulajdonítottak el. Nevezett alaposan gyanúsítható egyéb vagyoni jellegű bűncselekmények elkövetésével, súlyos testi sértéssel, azonban az ügyészség a tárgyalásig szabadlábra helyezte.

***

A törökszentmiklósi piacon árusító B. József cserkeszőlői lakostól ismeretlen tettes július 14-én délelőtt az elárusító pultról eltulajdonította a sértett pénzes kazettáját, 45.000 forint készpénzzel, majd a helyszínről elmenekült.

***

G. András szolnoki lakos elaludt a volán mellett, amikor a Fiat típusú személygépkocsijával közlekedett Törökszentmiklós külterületén, június 29-én a délutáni órákban és az útmenti árokba rohant. Az utasok közül kisfia 8 napon belül gyógyuló, felesége 8 napon túli súlyos, lánya 8 napon túli életveszélyes sérüléseket szenvedett. A közúti közlekedési balesetben a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

***

Ismeretlen tettes hatolt be a Törökszentmiklósi Strand Vendéglőbe június 26-ra virradóra, ablakrács kifeszítés módszerével. Az elkövető a vendéglőből egy kazettás magnós rádiót 5 db literes csokoládé és kókusz likőrt, cigarettát és készpénzt tulajdonított el kb. 30.000 forint értékben.

***

Súlyos testi sértés bűntett alapos gyanúja miatt indított a rendőrség büntető eljárást Zsákai György ellen, aki előzetes szóváltás után június 11-én a délutáni órákban késsel fejen szúrta Z. István Törökszentmiklós, Kígyó úti lakost, aki 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

****

A rendőrség tettenérte, majd őrizetbe vette Boros Mihály 36 éves büntetett előéletű törökszentmiklósi lakost. Nevezett alaposan gyanúsítható, hogy június 7-re virradóan kirakat üveg betörés módszerével Törökszentmiklós, Almásy úton levő Divatáru Üzletbe behatolt, betört és onnan 12.000 forint értékben ruhaneműket tulajdonított el. Nevezett gyanúsítható más bűncselekmények elkövetésével is, jelenleg végrehajtható szabadságvesztés van kiszabva ellene.

***

A Törökszentmiklósi Polgármesteri Hivatal melletti Napközi Otthonos Óvodába hatolt be ismeretlen tettes június 7-re virradóan. Az óvodából BRG gyártmányú kazettás magnót tulajdonított el 4.000 forint értékben. Az ujjnyomszakértő a nyomozók által a helyszínen rögzített ujjnyomtöredéket beazonosította, Ferenczi János pécsi lakos ujjnyomatával, aki ellen betöréses lopás miatt büntető eljárás indult.

MENNYIRE SZABAD A KÓRHÁZVÁLASZTÁS?

Július elején a sajtó, rádió, televízió hírt adott a kórházak finanszírozási rendjének változásáról és az ezzel kapcsolatban lévő szabad kórházválasztásról. Ennek lényege az volna, hogy a beteg ezután megválaszthatja, hogy melyik egészségügyi intézménybe kíván kivizsgálásra menni, kezelésre befeküdni, vagy éppen a szükséges műtétet elvégeztetni. De mit kell a szabad választáson érteni? Szó szerint azt, hogy akkor és oda jelentkezik a beteg amikor és ahová akar, vagy csak valami hasonlót? Mivel ez a kérdés a legtöbbek számára nem derült ki egyértelműen, felvilágosításért dr. Szántai Imréhez, az EGYMI igazgató főorvosához fordultunk.

- Maradjunk annál, hogy csak valami hasonlót. Pillanatnyilag még nincs érvényes jogszabály a kórházválasztással kapcsolatosan, ezért az valóban a kórházak - 52/1993. kormányrendelet alapján életbe lépő - új finanszírozási rendjéhez kapcsolódik. A szabad kórházválasztás azt jelenti, hogy a beteg az ésszerűség határain belül jelezheti háziorvosának, hogy melyik kórházat kívánja igénybe venni. A háziorvos egyezteti a választott intézménnyel a beteg fogadásának lehetőségeit, idejét, s amennyiben az fogadja a beteget, az a biztosítási jogviszony alapján ott részesülhet ellátásban. De két dolgot tudni kell: A jelenleg érvényben lévő beutalási rend alapján a beteget csak a területileg illetékes kórház köteles fogadni, s az utazási költséget csak az oda történő beutalás esetén téríti meg a társadalombiztosítás. Továbbra is érvényes a kórházi ellátás rendszerében ugyanis az, hogy a beteg állapota szerint kell hogy részesüljön a megfelelő szintű kórházi és klinikai ellátásban. Speciális esetekben - szív és agyműtét, szervátültetés, daganatos betegségek, stb -, ha a körzetben nincs olyan kórház, amely a beteget el tudná látni, természetesen az ország bármely részén lévő intézménybe kerül térítésmentesen. Ha viszont megfelelő szintű szakmai ellátásra a területileg illetékes kórház is képes, s a beteg mégis más intézményhez ragaszkodik, a költségek - az ellátás is - őt terhelik. Azt, hogy a beteg egészségi ellátása kórházi ápolást igényel-e, hol és milyent, most is, a későbbiekben is a háziorvosa állapítja meg. Ha ő szükségesnek tartja, és beutalja a beteget, a kezelés térítésmentes lesz, ha nem véli indokoltnak, s a beteg mégis kér kórházi kivizsgálást, ápolást, megteheti, de csak a saját költségére. A választás lehetősége tehát valóban megvan, csak az anyagiak nem mellékesek.

A háziorvossal mindenképpen kell konzultálni, mert kórházi beutaló minden esetben szükséges.

A szabad választás teljesen piaci alapon fog működni, a polgár saját pénzéért - pontosabban a választott kórház meghatározta tarifáért - oda megy ahová akar, olyan szolgáltatást kér - egy ágyas szoba, színes TV, stb, amelyet meg tud fizetni. A 106/92-es kormányrendelet 7. sz. melléklete tartalmazza a nem biztosított, ill. magánkezdeményezésre (a beteg kéri) kórházba kerülő beteg ellátási tarifáit. Jól meg kell gondolni, mert pl. egy egy ágyas szoba egy ápolási napra 10.000 forint, a 2-4 ágyas 7.000. Egy közepes műtét 15.000 forint. Ettől a kórházak eltérhetnek, de minimum ennyivel számolnak. Nem mindegy tehát, hogy egy törökszentmikl ósi Szolnokra, a területileg illetékes Hetényibe fekszik be, vagy valamilyen szubjektív indok alapján pl. Debrecenbe kéri a beutalót.

Természet esen igazán szabad kórházválasztás soha nem lesz, hiszen az intézmények kapacitása véges. Hogy magánkezdeményezésre kit fogadnak, azt a piaci viszonyok határozzák majd meg, az, hogy melyik beteg tud többet fizetni. De még fizetőképesség esetén sem biztos, hogy a beteg azonnal oda kerül, ahová szeretne, mert azt egyetlen kórház sem teheti meg- legálisan - hogy a fizető beteget előnyben részesítse a valóban rászoruló, háziorvos által indokolt beutalóval rendelkező, területileg hozzátartozó beteggel szemben. A saját körzetéhez tartozó beteget minden kórháznak - a TB jogosultság alapján - fogadnia kell.

- Bizonyos értelemben a szakellátás kapcsolódik a kórházi ápoláshoz.

Úgy tudom ezen a téren is vannak félreértések.

- Valóban nem árt tisztázni a szakellátással kapcsolatos néhány kérdést is, mert a

Városi Önkormányzat Egyesitett Gyógyitó-Megelőző Intézet
52o1. Törökszentmiklós, Kossuth Lajos ut 126. Pf:1o4.

1-26/1992. sz. Körlevél — Tárgy: Szakellátás beutalási rendje

Valamennyi Orvosnak
H e l y b e n
V i d é k

Értesitem, hogy Intézetünk szakellátásának igénybevétele 1992. július o1-től az alábbiak szerint történik :

1./ Laboratórium	:	beutalóval
2./ Röntgen	:	beutalóval
3./ Ultrahang	:	beutalóval
4./ Belgyógyászat	:	beutalóval
5./ Sebészet	:	
- Ált. sebészet	:	beutalóval
- Baleseti eset	:	beutaló nélkül
6./ Nőgyógyászat	:	beutaló nélkül
7./ Tüdőgondozó	:	beutalóval, beutaló nélkül
8./ BNG	:	beutaló nélkül
9./ Fül-Orr-Gége	:	beutalóval
1o./ Szemészet	:	beutalóval, beutaló nélkül
11./ Fizikótherápia	:	beutalóval
12./ Menthálhygiéné	:	beutalóval, beutaló nélkül
13./ Ideggyógyászat	:	beutalóval

Törökszentmiklós, 1992. július o1.

Dr. Szántai Imre
igazgató főorvos

félreértések miatt, itt nálunk is elég sok probléma adódik. A szakellátás biztosítási jogviszony alapján történő igénybevételét szintén a 106/92-es és 52/93-as kormányrendelet szabályozza. A rendeletek szerint háziorvosi beutaló nélkül a szakellátások zömét csak sürgős szükség esetén veheti igénybe. Kivétel ez alól az ideggondozó, a bőr- és nemibeteg gondozó, tüdőgondozó, a nőgyógyászati szakrendelés és a szemészeti szakrendelés szemüvegfelírás céljából. Egyéb esetekben szükséges a háziorvosi beutaló. Azért fontos ezt hangsúlyozni, mert sokan úgy gondolják, hogy bármely szakrendelést beutaló nélkül lehet igénybe venni, holott nem. Beutaló nélkül a szakrendelés magánkezdeményezésnek minősülhet, s ebben az esetben térítésköteles lehet. Az ellátást a szakorvos ugyan nem tagadhatja meg, de számlát állít ki, amit a betegnek fizetnie kell. Erre az orvos előzetesen fel is hívja a figyelmet, s a beteg eldöntheti, fizet vagy inkább felkeresi beutalóért háziorvosát. Itt is csak néhány példát, hogy érzékeltessem, meggondolandó a dolog. A nem biztosított beteg illetve magánkezdeményezés esetén az első szakorvosi vizsgálat 2.000 forint, továbbiak 1.000. Egy mellkasátvilágítás 1.000 forint, egy ultrahangvizsgálat szintén 1.000. A tarifák az EGYMI-ben mindenütt ki vannak függesztve, bárki olvashatja.

Arra vonatkozóan, hogy milyen szakrendelés igényel beutalót, melyik beutalás mentes, szabályoztuk az intézményen belül, s ezzel kapcsolatosan az alábbi körlevelet minden orvos megkapta helyben és vidéken is.

A beutaló nem csak az anyagiak miatt fontos, hanem azért is, mert a beteg gyakran nem tudja megállapítani, mi is igazán a panaszai vagy azok okai. Pl. ha a füle fáj, lehet, hogy valóban fülészetre kell mennie, de előfordulhat, hogy reumatológiai okai vannak a fülfájásnak, s a szakorvos csak az idejét pazarolja fölöslegesen. A háziorvos viszont legtöbbször el tudja dönteni, hova kell küldeni a beteget, elmaradnak a kerülőutak, s ráadásul a beutalóra rákerülnek a háziorvos által fontosnak tartott információk is.

Pillanatnyilag ezek voltak a legfontosabb információk, a megfelelő jogszabályok életbe lépése után bővebb tájékoztatóra is sor kerülhet.

Egyelőre köszönöm a mostanit.

PÁSZTOR

TELEFONUNKRÓL KÉT TÉTELBEN

I. TÉTEL - ÁLTALÁBAN

1993. július 23-án új ember új poszton tartott sajtótájékoztatót a Magyar Távközlési Vállalatnál. Az új ember dr. Sallai Gyula, aki szolgáltatási vezérigazgató-helyettesként végzi munkáját a vállalatnál, amely - mint az új funkció jelzi - a jövőben egyre inkább a vevő felé kíván fordulni. Dr. Sallai a sajtótájékoztatón kétezerre világszínvonalú távközléstechnikát ígért Magyarországon, amely elérését több lépésben tervezik. Az elsőt - a hálózati infrastruktúra fejlesztését most teszik meg, az év végével befejeződik az a háromesztendős program, amely a korszerű gerinchálózat és a fővonalak kiépítését szolgálja. Pillanatnyilag a modern, az ország 51 pontját összekötő gerinchálózat mellett 1,5 millió fővonalat építettek ki, amelyet jövőre tovább akarnak szaporítani, s 1996-97-re megpróbálják a kereslet-kínálat egyensúlyát megteremteni. A megvalósítás alapvető feltételeként a MATÁV privatizációját jelölte meg a vezérigazgatóhelyettes. Az első lépés a tulajdonváltás útján már korábban megtörtént, amikor a vállalat részvénytársasággá alakult. Egyelőre az állam a részvényes még, de hamarosan részbeni tulajdonváltásra kerül sor. Mivel emelni kívánják - lehetőleg külföldivel - a társaság alaptőkéjét, hamarosan tendert írnak ki, amelynek célja: 30%-os részesedést adni tőkeerős cégnek vagy cégeknek. Máris megindult a tülekedés, mert a tendert ugyan még nem írták ki, de ennek hírére is tizenhárom tőkeerős cég jelentkezett. A megyei távközlési üzemek is gazdát válthatnak, többek között a Jász-Nagykun-Szolnok megyéé is koncessziós formában működhet majd. A MATÁV nagy gondot fordít majd a szolgáltatás minőségére, szorgalmazza a telefontársaságok létrejöttét, együtt kíván működni azokkal.

II. TÉTEL - KONKRÉTABBAN ÉS NÁLUNK

Nemrégiben hírt adtunk arról , hogy az új távközlési törvény hatályba lépésének késése miatt az önkormányzat nehéz helyzetbe került a telefonfejlesztés programjának megvalósításában. A tisztázatlan törvényi szabályozás miatt nem jelentkezett tőke, mely vállalná a beruházás terheit, s a nem csekély összeget - 350 millió - az önkormányzatnak kellene előteremtenie hitelből. Aztán megtörtént a csoda, felkereste az önkormányzatot az Olajipari Fővállalkozó és Tervező Részvénytársaság képviselője, s bejelentette, hogy cége vállalná a város telefonfejlesztésének finanszírozását. Ez azt jelentené, hogy az Olajterv megépítené Törökszentmiklós telefonhálózatát és központját, vállalná a városban regisztrált igénylők telefonjainak megvalósítását a MATÁV-val történt megállapodás alapján. Így a 100%-os ellátást közelítő helyi hálózat alakulna ki. A részvénytársaság befektetése a MATÁV-val kötött lizingszerződés alapján térülne meg, amelyről a két cég között megkezdődtek a tárgyalások. Van-e

előrelépés a tárgyalások menetében, mi várható helyi szempontból a MATÁV tervezett privatizációjától?

- kérdeztük Tóth Lajost, a Polgármesteri Hivatal munkatársát

- A MATÁV debreceni igazgatósága levelet küldött a polgármesternek, melyben jelezte, hogy folynak közte és az Olajterv között a tárgyalások. Július 16-re elkészítette az Olajterv részletes együttműködési tervét, s minden nap várjuk a megegyezésüket jelző híradást. Ha az megtörténik, sínen van telefonfejlesztésünk.

A MATÁV döntését mindenképpen befolyásolja a privatizáció tervezett lépése, de a megszületett távközlési konccessziós törvény is . Maga az a tény, hogy nemzetközi tendert ír ki az ÁVÜ a MATÁV vagyonának 30%-ára, valószínűleg meggyorsítja a folyamatokat. A MATÁV-ot lépéskényszerbe hozza a fenti tény, mert veszélyeztetve lesz szolgáltatása, piaca. Eddig korlátlan úr volt, semmi, senki nem sürgette, most viszont, hogy jelentkeznek a vetélytársak, mindent meg kell tennie pozíciói megőrzéséért. Pillanatnyilag még a múltja alapján szolgáltathat ott, ahol területileg nem kérik a koncessziós pályázat kiírását, de a törvény szerint csak 1994 végéig. Utána neki is pályázni kell a koncesszióért.

- Hogyan kell azt érteni, hogy ahol területileg nem kérik a koncessziós pályázat kiírását? Egyáltalán ki és hol kérheti?

- A koncessziós pályázat kiírását a területileg érdekelt önkormányzatok több mint 50%-a kérheti. A mi esetünkben azt, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Távközlési Üzemre írjanak ki koncessziós pályázatot. Nem kötelező, de nyilván megteszik - mint ahogy önkormányzatunk a többi környékbelivel meg is tette -, mert ezzel versenyhelyzetet teremtenek a MATÁV számára, s hamarabb, előnyösebb lehetőségekhez juthatnak. Két eset lehetséges. A pályázatos vagy a MATÁV teszi meg a legkedvezőbb ajánlatot - legolcsóbban szolgáltat, leggyorsabban fejleszt -, s ő marad birtokon belül, vagy nem, s nála egy jobb szolgáltató lesz a nyertes. A város, a lakosság mindkét esetben csak jól járhat. De szerintem ez inkább csak elméleti kérdés, mert a MATÁV feltételezhetően őrizni akarja pozícióit, s gyorsan lépni fog.

A mi esetünkben az várható, hogy a MATÁV és az Olajterv hamarosan megegyezik, s a MATÁV elkezdi megvalósítani területünkön a fejlesztést, hiszen ez a tény jelentősen javítana esélyein a koncessziós pályázatkor. Ezt a csomagot ő már le tudná tenni az asztalra.

- Akkor térjünk vissza a kiindulóponthoz! Az Olajterv tehát elkészítette részletes együttműködési tervét...

- ... s ezt a napokban bírálja (bírálta) el a MATÁV. Az elbírálás a fentiek miatt, s azért, mert ők ketten már korábban is régi jó partnerei voltak egymásnak, valószínűleg kedvező lesz. Eleve a MATÁV ajánlotta önkormányzatunknak az Olajtervet, s nyilván nekik még előzetesen is volt valamilyen megegyezésük. Ennek konkretizálása, az írásos szerződés megkötése most van folyamatban.

Az Olajterv máris készíti a város hálózatának kiviteli terveit, mert erre már a MATÁV-tól megbízást kapott. Minden remény megvan tehát, hogy közeli már a cél.

- Ha minden úgy történik, ahogy szeretnénk, mikor kezdődhet a kivitelezés?

- Maga a kiviteli terv elkészítése néhány hónap, ezalatt remélhetőleg megtörténik az engedélyeztetés, stb. Ha minden jól megy, még ez évben megkezdődhet a kivitelezés, amely jövőre be is fejeződne.

- Mennyibe fog előre láthatólag kerülni a telefon? Elég lesz-e a befizetett 15.000 illetve 30.000 forint?

- Az önkormányzat tartani akarja szavát, s nem akar többet kérni a már befizetett összegeknél. Legalábbis magánosak esetében. Nem árulok el vele titkot, ha elmondom, hogy az Olajterv javaslatában a magánszemélyek 20.000, a közületek 40.000 forint beugróval szerepelnek, a MATÁV viszont feltételezhetően ennél többet fog kérni. A közületektől biztosan, hiszen a jelenlegi hatályos tarifa részükre 90.000 forint. Ha az ő akarata érvényesül, a város a magánszemélyek részére kiegészíti a 15.000 forintot, a közületekére viszont valószínűleg nem lesz képes. Akik ezután jelentkeznek, természetesen ezt a beugrót fizetik majd, amelyet a MATÁV megállapít. De ez még későbbi kérdés. Bár már ott tartanák.

Reméljük, hamarosan az is bekövetkezik. Köszönöm a tájékoztatót.

PÁSZTOR

Nyár van

Kicsit fellélegezhetünk, kicsit lazíthatunk, kiszakadhatunk - akár ha rövid időre is megszokott hétköznapjainkból.

E lélegzetvételnyi szusszanást mindenki másképp használja fel: van, ki már a télre gondol, s egész szabadsága alatt befőzéssel foglalatoskodik; vannak, kik a Tiszára mennek, a Balatonra, mások stoppal vagy társasutazás keretében külföldre indulnak.

Tehát utazunk, utazunk, utazunk...

Utazunk, mert előbukkan belőlünk a kalandvágy, a borzongató vonzódás az ismeretlenhez, mert saját szemünkkel akarjuk látni a TV-ben bemutatott vagy a barátaink által lefestett tájakat.

...MERT OTT AKARUNK LENNI, hogy nekünk is részünk legyen a több száz év óta létező varázslatban, hogy elámuljunk régi épületektől, egy Rembrandt vagy Maurin festménytől, idegen kultúráktól, hogy megismerhessük a világot - másképp.

Valaki azt mondta: Utaznom kell, hogy fenékig ürítsem az életet...

Vasútállomáson, buszmegállóban, nyári táborban készültek a következő beszélgetésfélék.

Fiatal, 19 éves lány. Épp a buszára vár, mikor a nyaralásról kérdezem.

- Két hétig a Balatonnál voltam a Barátnőmmel. Saját kezűleg teremtettük elő rá a pénzt. Dinnyét, zöldséget árultunk.

- Külföldön voltál már?

- Egyszer, Csehszlovákiában kerékpártúrán.

- Stoppolsz nyáron?

- Nem, csak ha nagyom muszáj. Eddig egyszer volt rá alkalom, mert lekéstem a buszomat. Nagyon féltem.

- Ha lenne rá elég pénzed, hova utaznál?

- Kubába. Egy tanárom mesélt róla, mutatott fényképeket. Gyönyörűnek találom.

- Dolgozol?

- Igen. Állandó munkahelyem van, de úgy néz ki, hogy csődbe megy a vállalat, így lehet, hogy csak idénymunka lesz belőle. Augusztusig van szerződésem.

- Tiszapüspökiben élsz. Elégedett vagy a falu nyújtotta programokkal?

- Igen. Ezen a nyáron rengeteg a program, sok a szórakozóhely. Él az egész part.

***

15 év körüli fiú

- Mész nyaralni a nyáron?

- Nem tudom. Még nem voltam soha...

- Ha sok pénzed lenne hova mennél?

- Elmennék messzebbre...Amerikába

- Dolgozol most?

- Nem, szüneten vagyok. Na megyek, mert jön a buszom.

***

Következő utam Szenttamásra, a kalászfonó alkotótáborba vezetett. Itt találkoztam a 17 éves Nancz Péterrel, aki 10 éves kora óta tanulja a kalászfonás csinját-binját.

- Múlt héten telt le a gyakorlatom, most pedig egy hétig itt fonjuk a kalászt.

Nyáron a Balatonhoz, az Északi -középhegységbe megyünk. Ha minden igaz, még az idén körbebicajozzuk a Fertő tavat is, de ez még nem biztos.

- Mit viszel magaddal egy utazásra?

- Csak a legszükségesebbeket, nem vagyok olyan, hogy az egész szekrényt bepakolom.

- Nyáron vállalsz munkát?

- Persze, egy közeli faluban van egy nagy asztalosműhely, ott szoktam dolgozni.

- Idegen földön voltál már?

- Cseheknél, németeknél, lengyeleknél, osztrákoknál voltam.

- Váratlan nyári élményed?

- Tavaly volt, amikor meghívtak Tiszavárkonyba a kalászfonó táborba. Az váratlan és nagyon jó élmény volt.

- Magyarországon melyik hely Neked a legszebb?

- A Kisalföld. Az a legjobb. Ott élek, ott lakom.

- b -

Május 18-án nyílt meg a város szívében a Tristán Utazási Iroda.

Segít programjaink megszervezésében a Balaton, Görögország, Bulgária, Szicília, partjainál. Ősztől színházbuszokat indít fővárosi előadásokra, télen síutakat szervez és bonyolít le.

A nyár jó része még előttünk áll; aki tudja vegye igénybe pénztárcájához és kedvéhez mérten az iroda szolgáltatásait.

Kedves Barátném!

23 órás út után - de megérkeztünk, itt vagyunk a fény városában.

Már láttunk utcai életművészeket, táncosokat, tűznyelőket, akrobatákat, színészeket... láttuk a jól ápolt, jól öltözött párizsi nőket.

Jártuk a piszkos utcákat, ettünk bagettet, ittunk jóféle francia bort, eltévedtünk és mindig segítettek megtalálni a helyes utat.

Belélegezhettük a több száz éves épületek levegőjét, részesülhettünk a Notre-Dame tisztító aurájában. Megérinthettük Rodin Gondolkodóját egy olyan városban, ahol még van értéke a MŰVÉSZETNEK, ahol még sorban állnak - békességben -, a kiállítótermek pénztárai előtt, ahol beszédtéma egy új könyv, egy színházi bemutató.

Párizs elfogadja, tiszteli és értékeli a szokatlant. Együtt tud élni a régi és az új.

Látod elragadtatom magam, de hát ez Párizs. Nekem.

APRÓSÁGOK, JÓTANÁCSOK - NŐKNEK

HÁZISZEREK PAKOLÁSRA

A háztartásban felhasználásra kerülő élelmiszerek zöme a bőr számára is szépítőszer. A bennük levő fehérjék, zsírok, vitaminok és ásványi anyagok belülről és kívülről is képesek táplálni, regenerálni az emberi szervezetet. Az étkezéshez használatos zsírok, olajak, gyümölcsök, zöldségek, főzelékfélék, tojás, tejtermékek, méz alkalmazhatók szépítőszerként is, nagyszerű hatású pakolások állíthatók össze belőlük. Ezekből közlünk néhányat.

Normál és száraz bőr pakolásai:

1. Túrópakolás: 100 g túrót villával vagy szitán áttörünk, egy kiskanál mézzel és kevés tejjel lágy pépet készítünk belőle.

2. Sárgarépa-pakolás: A jól meghámozott és megmosott sárgarépát reszeljük le: áztassuk pár órán át olajban, majd jól nyomkodjuk ki. A kipréselt olaj sűrítésére tej vagy tejszínport használjunk.

3. Burgonyapakolás: Hámozzunk meg egy nagyobb főtt burgonyát, törjük össze. Kevés tejjel vagy tejszínnel, egy tojássárgájával, pár csepp olajjal keverjük össze és még langyosan tegyük fel arcunkra.

4. Banánpakolás: Az összetört gyümölcs húsát tejszínnel és kevés olajjal keverjük lágy péppé. 20-30 percig maradjon az arcon.

A zsíros bőr pakolásai:

1. Tojásfehérje-pakolás: 2 kanál zabpelyhet és egy felvert tojásfehérjét keverjünk össze. 20 percig hagyjuk az arcon, majd puha száraz ruhával töröljük le. A zsíros bőr hamvasabbá válik tőle

2. Poppea-pakolás: (Állítólag Poppea, római császárné találmány)

2 teáskanál lisztet meleg vízzel keverjünk péppé. Tetszés szerint gyógynövényfőzetet, paradicsomlevet tegyünk hozzá 20 percig maradjon a bőrön, majd újheggyel körözö mozgással dörzsöljük le. Mindezt forró és hideg vizes öblítés kövesse!

3. Joghurtpakolás: 2 kanálnyi búzakorpát keverjünk el kefírrel vagy joghurttal, feloldott élesztővel, tojásfehérjével. Ha a massza rászáradt a bőrre, dörzsöljük le a pakolást, s csak utána mossuk le bő vízzel. A joghurt minden adalék nélkül is használható!

Alkalmi pakolás (megjelenés előtt)

Gyúrjunk össze egy öklömnyi kelt tésztamasszát, amelybe víz helyett tejet tegyünk. Közben kezünket állandóan olajozzuk. Ha kész, alaposan krémezzük vagy olajozzuk be arcunkat, és nyújtsuk rá a tészta pakolást. 1-2 cm vastagon. Ezzel az álarccal fekedjünk le fél órára, addig a tészta dolgozik a bőrön. A pihenés jutalma: friss, ránctalan, üde bőr.

FIATALODJON ÉVEKET!

Gyakorlatok aráncok ellen

Hatásosan küzdhetnek a ráncok ellen a hölgyek, ha napi 10 percet szánnak a következő gyakorlatoknak. Egy hónap alatt - a rendszerességet betartva - éveket fiatalodhatnak.

1. A **toka** képződése ellen ökölbe szorított kezünket az állcsúcstól kiindulva lassan, de erős nyomással húzzák végig a nyakig. A már kialakult zsírpárnácskákat is segít eltüntetni ez a gyakorlat. Egyszerre harmincszor ismételjük.

2. Az orrgyöktől a száj sarkáig húzódó mély, un. **nevetőránc** ellen a kritikus helyet kenjék be tápláló, hidratáló krémmel, majd a száj sarkából kiindulva, középső ujjunkkal körkörös masszírozó mozdulatokkal haladjanak az orr felé. Huszonötször kell ismételni.

3. **A szájráncok** elkerülésére tegyék középső és mutatóujjukat az alsó, ill. felső ajkak fölé. Középről kiindulva, erőteljes nyomással húzzák ujjukat a fül irányába. Hússzor ismételjük

4. **Szemráncok** ellen középső ujjunkkal felfelé húzogassák a szemöldököt és az alatta levő bőrt. Hússzor ismételjük.

5. Az évek során az **orr** megnyúlik, így öregebbnek hatunk. Tovább megmarad a tartása, ha egyik kezünkkel felfelé húzzák a homlok bőrét, a másikkal pedig megfogják hegyét és erőteljesen felfelé nyomják. Hússzor ismételjük.

6. A **nyakráncok** kialakulását megelőzhetik, de legalább késleltethetik, ha tápláló krémet kennek rá, majd az álltól kiindulva egész tenyerükkel erőteljesen lefelé húzogatják a nyakbőrt. Ötvenszer kell ismételni.

7. **A homlokráncok** kialakulása ellen keresztezzék két mutatóujjukat a homlokukon az orr fölött. Gyors, haránt irányú mozdulatokkal a halánték felé húzzák a bőrt, ezzel fokozzák a vérkeringést.

8. **A nyakizmok** a következő gyakorlattal maradnak feszesek: tenyerüket az oldalsó állcsonttól kiindulva erőteljes nyomással a kulcscsontig görgessék. Huszonötször ismételjük.

ELŐSZOBAFOGAS ÉS VIRÁGTARTÓ HÁZILAG

Gyakran panaszkodnak a lakók, hogy új lakásuk kicsi előszobájában csak nehezen tudnak fogast elhelyezni. A probléma megoldására az alábbi, kevés helyet igénylő szerkezetet ajánljuk, amelyhez 8 mm-es betonacél szükséges. (Férjek bevonását tanácsoljuk hozzá)

A köracélt először a kívánt hosszúságúra levágjuk és középnehéz kalapáccsal megfelelő alátéten egyengetjük. Ezután az egyes darabokat pontos méretre vágjuk, majd drótkefével, dörzspapírral roszdátlanítjuk. A hegesztést lakatosműhelyben végeztessük. A még meglevő éles peremek és hegesztési felületek csiszolása után következik a felület kezelése, festése.

A váza a falhoz erősítés céljából hegesztessünk négy kőcsavart is. Ez nem más, mint egy köracél rudacska. A vázon való helyüknek megfelelően négy lyukat fúrunk a falba. Miután a vázat elhelyeztük, a falban levő lyukakat begipszeljük.

HA ELDUGUL A LEFOLYÓ

A dugulások leggyakoribb oka a lefolyóba ömlött kávé vagy tea, a fésüléskor kihullott haj, stb, amely a bűzelzáróban leülepszik és korlátozza a vízelfolyást. Segít néhány erős lökés a szennyvízpumpával. A nyomás és szívás leválasztja a bűzelzáróba tapadt szennyet, és legtöbbször szabaddá teszi a lefolyócsövet.

Amennyiben nem szűnik meg íly módon a dugulás, akkor ki kell nyitni a bűzelzárót. Lényeges, hogy porcelán és műanyag bűzelzárók csavarkötéseit kézzel kell kicsavarni, szerszám használata törésveszéllyel jár. Letekerés után a rendszert kitisztíthatjuk.

AHOL A SPORTCENTRUM NEM ÉPÜLET

Ha teke, akkor Futó Ferenc! Városunkban neve eddig sem volt ismeretlen. Ő volt az, aki több, mint egy évtizeden át festette, patronálta barátaival a Bethlen úti iskolát, városunk óvodáit, hogy gyermekeink esztétikusabb környezetben éljenek, tanuljanak.

Egészségi állapota 1986-ban megrendült, de nem adta fel a küzdelmet. Városi elnök lévén, újjászervezte a Tömegsportszövetséget. Megszervezte a MEZŐGÉP Tömegsport Klubot különböző szakosztályokkal (kerékpár, természetjáró, lövész, teke, tömegsport stb.)

Személyes találkozásunk az 1993-94. évi tekebajnokság nyitó versenyén jött létre. Beszélgetünk, mert szeretnénk többet tudni róla, társairól és gondjaikról.

- Hát hol is kezdjem? - kérdezi zavarában az 50 esztendős sportember. Tulajdonképpen későn kezdtem el a tömegsporttal foglalkozni. Már harminc körül voltam, amikor az első lövészversenyen szerepeltem a MEZŐGÉP tiszántúli egységeinek bajnokságán, később tekével a MESZÖV megyei bajnokságain, majd a SZÖVOSZ országos bajnokságain értem el jobb helyezéseket. Csapatunk mindkét sportágban többször volt városi és megyei bajnok. Jómagam a helyezéseket nem számolom, mert az elmúlt tíz évben több, mint negyven serleget és vázát sikerült összegyűjtenem. Tekében tizenegyszer voltunk megyei bajnokok, ezáltal büszkén képviselhetjük Jász-Nagykun-Szolnok megyét és városunkat az országos bajnokságokban.

Díjkiosztó-vacsora résztvevői a GMV színháztermében

(Közben megkezdik a MEZŐGÉP TSC és SZÁLLÍTÓK SC csapatai a nyitó mérkőzést. A két hölgy kezd. Négyszer tizenöt gurítás vár rájuk. Fele telizés, fele tarolás. Félidőben pályacserével, az egyenlőség és a hivatalos versenyszabályok szellemében.)

Beszélgetésünk félbeszakad, mert Futó Ferencre kerül a sor, majd így folytatja:

- Én minden sportot szeretek. Elkezdtem egyiket is, másikat is úszni. De egyedül nem lehet tömegsportot csinálni, hát nekiláttam versenytársakat keresni, és minden esetben sikerült nagy létszámú csapatokat szerveznem. Amikor a lövészetbe kicsit belefáradtam, úgy tíz éve a kispályás focibajnokságra tértem át, ahol tizennyolc férfi- és hat női gárda küzdött egymással. Veretlenül nyertünk városi bajnokságot, - a serleget Hajik István sportfelügyelő adta át.

Futball után jöttek a tájfutó versenyek hegyi terepen, 4700-6200 méterig, melyet több alkalommal megnyertem.

Betegségem után társaimmal megalakítottuk a Teke Klubot, s első alkalommal 56 csapat indult, 416 fővel. Tekében úgy szereztem társakat, hogy az ÁFÉSZ tekecsarnok építésekor 217 órát dolgoztam társadalmi munkába, amelyért az ÁFÉSZ jutalomból több, mint 20 óra játékidőt biztosított, Ezt felajánlottam a MEZŐGÉP dolgozóinak, azóta meghonosodott a teke és hagyománnyá nőtte ki magát.

A jelenlegi gazdasági helyzet alaposan megnehezíti a szervezést. A nehézségek ránk is kihatnak. Sok csapat nem kap anyagi támogatást, az emberek munkanélkülivé válnak és sajnálatos módon elmaradnak a versenyzéstől. Vannak olyan csapataink, amelyek saját zsebből fizetik költségeiket. Nem sajnálják a pénzt az egészségesebb életmódra, a mozgásra. A Klub segíti azokat a csapatokat, munkanélkülieket, akik a nevezési díjak 50%-ával rendelkeznek. A tagdíj rendszeres fizetése ellenében klubunk fedezi a fennmaradó költségeket és biztosított a versenyzés feltétele.

- Ha annyi mindent csinál, hogyan bírja? Nem fél, hogy előbb-utóbb belerokkan? Hírem van arról is, hogy mostanában rendetlenkedett egy kicsit a szíve!

- A hír igaz, de erős meggyőződésem: az ember életében sokat számít a rendszeres sportolás. Mindig az életkornak megfelelő sportot kell választani. Számomra jelenleg a teke a megfelelő, mivel kortalan sportág. Ezt az is bizonyítja, hogy jelenleg a legfiatalabb versenyzőnk, Lovas Anett 12, a legidősebb, Katona Sándor 62 éves.

Klubtagjaimmal személyes jó viszonyban vagyok. Legtöbbjüknek jártam a lakásán is. Ez a tekebajnokság olyan körültekintő egyeztetést kíván, hogy személyesen vittem el mindenkinek a versenykiírás időbeosztását. (Ez jelenleg 273 személyt jelent!)

- Ha nem titok, elárulná-e, mennyi tagdíjat fizetnek a MEZŐGÉP Klubban?

- Meg fog lepődni; nem sokat! Egy évre 300 forintot. Ez - mindenki tudja - kevés. Szolnokon havi 300 forintot fizetnek a klubtagságért. Azonban tudom, lehetetlen többet kérni. Inkább

többet járok utána, kilincselek, telefonálok, üzletelek, hogy mindenki sportolhasson, aki szeretne. Nem mindenkinek van adottsága a szervezéshez, annak kell csinálni, aki erre képes. A feleségem egyszer megkérdezte, miért csinálom ezt az egészet. Jó idővel később a szezonzáró vacsorán a Gabonaforgalmi Vállalat színháztermében, amikor a hangulat a tetőfokára hágott, eszembe jutott a kérdése. Csak annyit mondtam: ezért! És rámutattam az önfeledten szórakozó családokra, akik igénylik a közösséget, a baráti jó szót a nehéz és kiélezett gazdasági helyzet ellenére is. Tisztában vagyok azzal, hogy rengeteg időmet elveszi a bajnokságok szervezése, lebonyolítása. De számomra legnagyobb viszonzás, ha látom a családok örömét, ha örülnek annak, amiben én is benne vagyok)

Már jönnek a következő csapatok: Tiszapüspöki és Fegyvernek: Futó Ferenc, mint hivatalos versenybíró elindítja őket, utána arról beszél, hogyan szerzett fedezetet a nem csekély kiadásokkal járó versenyeihez:

- Az ablakon is bejutó típus vagyok, ennek köszönhetően még ma is összeszedek 100-150 ezer forintot a gazdálkodó szervektől. A MEZŐGÉP Klub létrehozott egy sportalapot 500.000 forinttal, amelynek kamataiból fedezzük kiadásainak egy részét; az általunk patronált csapatok bérleti díját. Egyébként 300 forintot fizetünk óránként az ÁFÉSZ-nek, a tulajdonosnak. Egy-két kivételtől eltekintve minden hétvégén fordulót rendezünk, szombat vasárnap egész nap folynak a versenyek. Csak az éves pályadíj 80-120 ezer forint. Az edzéseket ezen felül fizetjük hetente háromszor. Mindenki a maga módján vagy szponzora által. Az idei kiadásunk, csak a tekeversenyt és díjkiosztást számolva 220.000 forint volt. A többi rendezvényt és költségeit menet közben oldjuk meg. Pl.: a mátrai tájfutó versenyt vagy lövészetet stb.

- Ilyen körülmények között, a jelenlegi árak és költségek mellett mit vár a jövőtől? Miben bízik?

- Nem szeretek panaszkodni, mert azt mindenki tud. De van egy rossz szokásom: mindig bíztam az emberekben. Még akkor is, ha akadtak olyanok, akik visszaéltek ezzel. Számomra bizakodásra ad okot az a tény, hogy szem előtt vagyunk. Megyei, országos szinten jegyeznek minket, írnak rólunk. Szegő János polgármester úr évek óta személyesen adja át a díjakat, megyei és országos elnökségünk képviselőivel együtt. Meggyőződhettek a tömegsport összetartó erejéről. Továbbra is bízom bennük és Hajik István városi sportfelügyelő úr jóindulatában. Eddigi segítségük nagyban befolyásolta munkánk eredményességét. Bízom mindazon gazdálkodó szervekben, akik évek óta mellettem állnak - sportolnak, hogy nem hagyják elveszni a tömegsport és a közösség ügyét.

Május 28-án tartották a megyei, területi és városi amatőr tekézők 1992/93. évi bajnokságának ünnepélyes díjkiosztó rendezvényét fehér asztanál, jó hangulatú vacsora mellett.

Eredmények:

Városi bajnokság:

Csapat:

1. Kengyel Fortuna	18 pont
2. Törökszentmiklósi MÁV	16 pont
3. Gabona	12 pont

Egyéni:

1. Erdei László	Kengyel
2. Futó András	Törökszentmiklós
3. Gál Károly	Kengyel

Területi bajnokság:

Csapat:

1. MEZŐGÉP Tömegsportklub	34 pont
2. MEZŐGÉP II.	32 pont
3. TAURINA KFT	25 pont

Egyéni:

1 Futó Ferenc	MEZŐGÉP Tömegsportklub
2. Lovas László	MEZŐGÉP II.
3. Verbai Imre	TAURINA KFT

Megyei bajnokság:

Csapat:

1. MEZŐGÉP Tömegsportklub	19 pont
2. Kisújszállás	18 pont
3. IDEÁL MIKLÓS KFT	18 pont

Egyéni: Nők:

1. Goórné Fodor Eszter	IDEÁL MIKLÓS KFT
2. Lovas Anett (12 éves)	MEZŐGÉP II.
3. Futó Andrásné	Kisújszállás

Egyéni: Férfiak:

1. Futó FerencMEZŐGÉP Tömegsportklub	
2. Rácz Ferenc	Kisújszállás
3. Lovas László	MEZŐGÉP II.

A díjkiosztás után Szegő János polgármester véleményét is megismerhettük:

Meggyőződésem, hogy szegényebb lenne a városunk, ha nem lenne ez a klub. Úgy tapasztalom, most már nem először, hogy több ez, mint sport. A játék, a versenyszellem egészséges mederbe terelésén túl - együttlét! Ezen a vidéken nagyon magas a munkanélküliség. Az emberek a munkahelyükkel együtt egy közösséget is elveszítenek. Tudomásom szerint ebben az egyesületben, de a többi versenytársuknál is, igen sokan munkanélkülivé lettek. Ez a közösségi szál képes arra, hogy megfogja őket. Akit barátok vesznek körül, az nem adja fel olyan könnyen. Az talál segítőket nehéz helyzetének elviselésében.

A Kihívás Napja alkalmából a MEZŐGÉP Tömegsportklub 117 tagja vett részt az egész napos sportoparádén. Éjfél után nyeregbe pattantak, kerékpározás után jött a foci és az atlétika. Este tekével zárták a napot az ÁFÉSZ tekecsarnokában.

A klub fáradhatatlan vezetőjének és minden lelkes tagjának további baráti együttműködést és újabb sikereket kívánunk!

Hajnal Józsefné

DR. SZÉCSI PÁLNÉ BERES KATALIN

(1938-1993.)

Ez nem lehet igaz! Ennyire nem lehet kegyetlen az élet! Napmint nap várjuk, hogy felébredjünk egy borzalmas, nyomasztó álomból. Várjuk, hogy szembejöjj velünk az úton, vagy derűsen ránk köszönj valahol, a hétvégi bevásárlás forgatagában... de hiába!

Mindnyájan nagyon vártuk a nyarat. Mi néhányan elutaztunk, és még aznap Te is elindultál leghosszabb utadra.

Pár hét múlva becsengetnek. hányszor fogunk szaladni Hozzád az új tanév problémáival, és majd csak az ajtóban torpanunk meg..., hiszen Téged már nem érhetünk utól! Elképzelhetetlen lesz az Ipolyi Arnold téri iskola Nélküled. Ott csak Katika, Katika néni voltál mindenkinek. Nem a főnökhöz, hanem a baráthoz mentünk gondjainkkal, bajainkkal. Irodád ajtaja mindig nyitva állt mindenki előtt. Felelősségteljes beosztásodnak úgy igyekeztél eleget tenni, hogy közben senkit megbántani nem akartál. Amilyen szigorú és kritikus voltál önmagad felé, olyan megértést, jóindulatot és segítőkészséget tanúsítottál munkatársaiddal és tanítványaiddal szemben. Csengő kacagásod betöltötte az egész épületet. Fiatalos frisseséged feledtette, hogy egyre közelednek a nyugdíjas évek. (Nem ilyen búcsúztatást gondoltunk számodra!)

Katikánk! Te most már mindig ilyen fiatal maradsz! Így fogsz élni emlékezetünkben, mindent bearanyozó, kedves mosolyoddal és vidámságoddal.

HALOTTAINK

Kelemen Józsefné Márk Erzsébet 62 éves; özv. Kovács Imréné Patai Erzsébet 82; Hajnal Zsigmond 90; özv. Tóth Bálintné Bana Julianna 91; Görög Péterné Futás Eszter 95; özv. Nenovics Pálné Cs. Szabó Eszter 92; Dorka Sándor 82; id. Busi Imre 86; Szabó Sándorné Bottlik Eszter 85; Kovács Benőné F. Szabó Erzsébet 83; özv. Szilágyi Lászlóné Papp Klára 95; Török Ferenc 90; Elekes Sándor 82; Nagy József 83; Bernáth Béláné Papp Margit 75; Nagy Mária 80; Dögei Istvánné Szabó Lídia 85; Cser Lajosné Veres Jusztina 54; Oláh László 69; Turcsányi Andrásné Hoppál Mária 71; Pozderka István 71; Simon Györgyné Lődi Rozália 88; Békési Eszter 86; Kiss Imréné Kovács Anna 57; Putoczki ImrénéGörög Magdolna 85; Nyisztor Istvánné Hoppál Piroska 81; Krikuska Károlyné Koncz Ilona 86; Erős Ferenc 70; Fodor István 75; dr. Szécsi Pálné Beres Katalin 54; Földes Lászlóné Zakar Mária 81; Lengyel Béláné Jakab Julianna 81; Fejes Tóth György 83; Molnár Pálné Zana Terézia 75; Görög János 84; Volf Istvánné H. Tóth Erzsébet 66; Stummer Antalné Galsi Magdolna Róza 62; Mező Antal 77; Göblyös Pál 72; Lévai Ferenc 47

Nyugodjanak békében!

SZENTMIKLÓSI NAPOK '93

Hosszú készülődés előzte meg az ELSŐ TÖRÖKSZENTMIKLÓS NAPOK rendezvénysorozatát. Jó volt látni, hogyan csinosítják, szépítik még az utolsó percekben is a város központját. Mivel a három nap a közzétett program alapján több helyszínen és különböző korosztályok érdeklődése szerint zajlott, a sokoldalú, összesítő értékelésről később egy kiadvány fog megjelenni. Most a teljesség igénye nélkül csupán a nyitás óráiról számolunk be olvasóinknak.

Július 16-án, pénteken 16 órakor elérkezett az ünnepi pillanat. A Kodály Zoltán Állami Zeneiskola rézfúvós kamarazenekarának műsora után a Városi Művelődési Központ Pincegalériájában Sülye Károlyné igazgató megnyitója hagzott el, majd Szegő János polgármester köszöntötte országgyűlési képviselőnket, dr. Szabó Jánost. Rövid beszédében emlékeztetett a különböző helyszíneken kezdődő, tízféle rendezvényre, és kifejezte azon óhaját, hogy városunk minden polgárának nyújtson gazdag élményeket e három nap, amit jövőre szeretnénk megismételni.

Barati Antónia, a Néprajzi Múzeum muzeológusa megnyitotta Takácsné Ambrus Éva székesfehérvári alkotó ÉLETKÉPEK CSUHÉBÓL című kiállítását. Amit itt láttunk, az a népművészet új ága és az iparművészet határát súrolja. A megformált alakok csodálatos hűséggel fejezik ki a paraszti élet minden tevékenységét: a vízhordást, nagymosást, tésztasodrást, kenyérsütést, szövést, fonást, indulást a határba, a húsvéti locsolást, a lakodalmat..., hogy csak néhányat említsek. A gyermeke fölé hajoló anyag mozdulatai szinte élnek. A belső teremben a Biblia képei elevenednek meg, Betlehemtől a Golgotáig. Óriási az anyag, igen gazdag a mondanivaló, és az egész kiállítás az alkotó komoly mesterségbeli tudásáról tesz tanubizonyságot. Igen találó ötlet volt a parasztság életét bemutató napokat ilyen kiállítással nyitni.

Takácsné Ambrus Éva kérdésemre elmondta, hogy öt éve alkot csuhéból. Bár korábban is kézműves volt, semmi művészi előképzettsége nincs. Karácsonyra készített ajándékaira a hozzáértők felfigyeltek, dícsérték, bíztatták. Így jöttek létre alakjai, amelyekkel benépesítette ezt a tizenharmadik kiállítását. Az anyagokat nem festi, meghagyja természetes, szép színüket. Nagyon szereti foglalkozását. Tavaly a Várban, a Kis mesterségek utcájá-ban találkozott vele Sülye Károlyné igazgató, így jött létre e meghívás. Kiderült az is, hogy nem teljesen idegen tőlünk az alkotó; a férje törökszentmiklósi. Ő segít a famunkákban.

A pincegalériából a múzeumba vonultak a vendégek, ahol megalakult a Törökszentmiklósról Elszármazottak Baráti Köre. Többen szívesen tartottak volna velük. (Pl.: a város kulturális életéért az átlagosnál többet tevékenykedő pedagógusok.) Szerettek volna megismerkedni a különböző okok miatt eltávozott, értékes emberekkel, azonban a találkozó zárt körű volt.

Hajnal Józsefné

Törökszentmiklós és Vidéke Független Közéleti Lap
Szerkesztőség: Törökszentmiklós, Kossuth út 135. ☎: 13
✉: 5201 Törökszentmiklós, Pf.: 100
A szerkesztőség tagjai: Hajnal Józsefné; Kakuk Imre; Kovács Györgyné
Főszerkesztő: Pásztor Gábor Tervezőszerkesztő: Nagy János

Kiadásért felelős:
Törökszentmiklós és Vidéke Újság Alapítvány
ISSN 0866-1839
Készült a MEZOPRINT Reklámiroda gondozásában
Törökszentmiklós, Kossuth út 135. II./33. ☎: 13/46